

Dân trí Tr̄c vīc nhà đ̄u t̄ Trung Qūc quan tâm đ̄n cao ṭc Ḅc - Nam, chuyên gia kinh t̄ Võ Trí Thành cho r̄ng, hīn nay nói không v̄i v̄n Trung Qūc cũng khó. Còn TS Hūnh Th̄ Du thì kh̄ng đ̄nh: Dùng v̄n Trung Qūc ph̄i cân đ̄ng thêm r̄i ro, n̄u chi phí r̄i ro đ̄i h̄u qū, m̄i nên ch̄p nh̄n.

Xung quanh ch̄ đ̄ đang đ̄i c̄ lūn quan tâm hīn nay khi ông Nguȳn Nh̄t, Th̄ tr̄ng B̄ GTVT cho r̄ng, doanh nghīp trong n̄c không có kh̄ năng tham gia xây đ̄ng đ̄ng cao ṭc Ḅc Nam, trong khi nhà đ̄u t̄ Trung Qūc r̄t quan tâm, nhīu lūng ý kīn khác nhau đã đ̄ ra.

TS Võ Trí Thành, nguyên Phó Vīn tr̄ng Vīn CIEM, chuyên gia kinh t̄ qūc t̄

Dân Trí xin trích đ̄ng s̄ īc ý kīn c̄a hai chuyên gia kinh t̄ Vīt Nam v̄ v̄n đ̄ s̄ đ̄ng và qūn lý v̄n Trung Qūc t̄i Vīt Nam.

Nói "Không" v i v n Trung Qu c: T ng d nh ng l i khó.

TS Võ Trí Thành, nguyên Phó Vi n tr ng Vi n Nghiên c u Qu n lý Kinh t Trung ng (CIEM) cho r ng: "Th gi i hi n nay t n t i các thái c c khác nhau, trong đ i tác có đ i t ng và ng c l i, nên Vi t Nam c n t nh táo, khôn ngoan và chính sách thông minh. Ai cũng bi t Trung Qu c g n li n v i các d án x u, kém hi u qu , làm ăn l em b em, đ i v n, thua l . Đ i v i Trung Qu c, ngo i giao kinh t ph i b ng c trái tim và trí óc".

Tr l i câu h i c a PV Dân Trí v vi c qu n lý th nào các d án có v n liên quan đ n doanh nghi p Trung Qu c đ không b thua l , kéo dài ti n đ , nh h ng đ n s phát tri n đ t n c và phá v quy ho ch c a Vi t Nam?

TS Thành cho r ng: V i nhà đ u t Trung Qu c, chiêu bài b th u th p luôn đ c đ m ra thí đi m Vi t Nam. Th i gian qua, Vi t Nam đã s a và kh c ph c nh ng c b n chúng ta v n ph i đ i phó v i nhi u ki u bi n hóa.

"Nói "No"- "không" v i các nhà đ u t Trung Qu c t ng d , nh ng trong b i c nh toàn c u hóa hi n nay là khó, ph i có lu t l , quy đ nh, ph i đ a vào đâu? Còn n u nói "Yes" v i h , ph i làm rõ 4 v n đ thuy t ph c thì m i cho làm là: Tính hi u qu c a đ ng v n, c a d án; s c lan t a c a d án; gi i quy t đ u t công và đ c bi t là ph i làm rõ và minh b ch v i ng i dân", ông Thành nói.

Theo TS Thành, s d ng v n Trung Qu c hi u qu hay không và có c ch nào giám sát h làm t t hay không, c b n là do chính sách và các qu n lý c a Vi t Nam.

Ông Thành nói: "Vay n c nào cũng là n , ch có đi u là tr ng s "n ng" - "nh " thôi. N u chúng ta có có sách l c rõ ràng, có lu t l quy đ nh chi ti t, khi làm h p đ ng ph i th ng th o c th , thì s h n ch nhi u phát sinh".

Dùng v n Trung Qu c ph i "cân đ ng" thêm r i ro

Tr i câu h i v lu ng v n Trung Qu c, đã, đang gây nhi u đi u ti ng x u t i Vi t Nam nh đ i v n, ch m ti n đ , máy móc linh ki n cũ, TS Hu nh Th Du cho r ng: Đây là bài toán l i ích c n đ c tính v hi u qu tr c khi đ t bút ký phê duy t, đ u t .

TS Hu nh Th Du, Gi ng viên Tr ng Chính sách công và Qu n lý, Đ i h c Fulbright Vi t Nam

"Ví d Vi t Nam ti p nh n các ngu n v n ODA c a Đ c, Pháp, Nh t, ch c n chúng ta phân tích l i ích c a ngu n v n này A, B, C. Nh ng v i ngu n v n c a Trung Qu c, chúng ta ph i ch n thêm r i ro D a. Đ i khái, n u chi phí l i ích tr đi r i ro, ra con s d ng, th y hi u qu thì nên tri n khai, còn n u chi phí r i ro l n h n l i ích thì chúng ta không nên tri n khai", TS Du nói.

Tuy nhiên, trên th c t , Vi t Nam cũng nh n r t nhi u qu đ ng t các đ i d án do v n Trung Qu c và doanh nghi p Trung Qu c mang l i nh : s ch m ch và đ i v n t i d án đ ng s t

Cát Linh - Hà Đông; các dự án về xăng sinh học Ethanol, gang thép Thái Nguyên giai đoạn 2, phân bón DAP Ninh Bình - Lào Cai... Dự luật đang rà soát lo lắng người tiếp xúc cho nhà đầu tư Trung Quốc tham gia các dự án riêng lẻ của Cao tốc Bắc - Nam, kể cả bản cũ sắp lập lại: dự án, chi phí tiền đất và các biệt là làm chi phí quá trình phát triển, làm mất nhấc của Việt Nam.

Ông Huỳnh Thế Du thừa nhận: "Các dự án Trung Quốc tham gia qua đã đưa lại khá nhiều thông tin không mấy tốt đẹp. Tuy nhiên, cũng phải công bằng, ngay ở đường số 1 TP.HCM: Bến Thành - Suối Tiên cũng bỏ chi phí tiền đất, dự án. Dự án đường số 2 của Nhảy - ga Hà Nội, dự án đường số 2 của TP.HCM có vốn của Đức cũng bỏ dự án... Đây là vốn đất của chính sách, quản lý của Việt Nam và là vốn đất của đầu tư công của Việt Nam".

"Nhiều dự án vay ODA và dự án đầu tư công của Việt Nam đầu có trước trước" và "những phát sinh hậu quả xấu liên quan đến vốn và dự án Trung Quốc chính là do chính sách và năng lực quản lý của Việt Nam", TS Du thừa nhận.

TS Du khái quát: Nếu chúng ta không có cái nhìn toàn diện, không giới hạn ở đâu là nguyên nhân thì càng tỏ ra lờ mờ sáng phải đi những gì liên quan đến Trung Quốc ngày càng làm Việt Nam.

Trên thực tế, nhiều chuyên gia kinh báo, vốn và dự án Trung Quốc tham gia Việt Nam có thể liên quan đến vốn nên tham những, lột tay. Tuy nhiên, đây mới chỉ là phỏng đoán, chưa có bất kỳ công bố nào chính thức.

Đáng lo ngại trong đầu tư hàng đầu là doanh nghiệp có vốn ít, nhấc vay từ 50 - 70% từ tài chính, chi phí là trong nước. Trường hợp nhà thầu Trung Quốc tham gia trong mua hay nhiều gói thầu đầu tư cao tốc Bắc - Nam, hàng vay vốn từ các ngân hàng trong nước và rổ ri ro vốn, chi phí dự án và mất vốn là khá lớn. Theo ông Du, dự án này khó khăn trước.

"Tôi thấy vốn đất này là của tham gia, do tham gia quy định, không phải doanh nghiệp Việt không vay vốn ngân hàng để làm dự án BOT, tham gia chỉ còn vay nhiều hơn. Nếu doanh nghiệp nước ngoài tiếp xúc vốn trong nước, cũng dự án gì là do cung cấp, do ngân hàng cho chúng ta không có luật nào, quy định nào cấm họ làm cách này cả", TS Du nói.

Nguȳn Tuȳn (Dân Trí/Th̄c hīn)